

A large, expressive black brushstroke graphic that starts from the top left and sweeps across the page towards the bottom right. It has a textured, ink-like appearance with varying line thickness and some bleed-through effects.

Зарубіжні авторські зібрання

Франц

Бродяга
Листи
до Оттли
Кафки

Харків
«ФОЛІО»
2024

7 вересня 1909 року, Озеро Гарда

Поштівка до Оттли Кафки

*[Поштівка: Озеро Гарда, Ріва-дель-Гарда,
вигляд з палац-готелю Лідо «Lido Palace»]
[штемпель: Ріва — 7. IX. 09]*

Люба Оттло, прошу, працєю старанно у крамниці,
щоб я не переживав і міг відпочити. Передавай вітання
від мене дорогим нашим батькам.

Твій Франц

*Поїздка до Ріви (на озері Гарда) у вересні 1909 року —
це перша відпустка Кафки як службовця Товариства стра-
хування робітників від нещасних випадків королівства
Богемії у Празі. У Ріві-дель-Гарді він зупинився не у (фе-
шенебельному) готелі «Lido», а в маленькому готельчику
«Belle Vue», розташованому за містом. Макс Брод так пи-
сав про перебування в Ріві: «Ми з Кафкою та моїм братом
Отто провели чимало тихих годин у роздумах і бесідах
у маленькій купальні «Bagni della Madonna»¹ на вулиці
Понале. Коли я приїхав у Ріву після Першої світової війни,*

¹ «Купальні святої Діви». — Прим. пер.

там вже не було милого мені, як завжди залитого сонцем сірого дощаного помосту, блискучих ящірок, що шмигали садовими стежками, котрі сполучали запилену галасливу автодорогу з утихомиреною прохолодною купальнею». Крамниця: Щонайпізніше з 1909 року Оттла допомагала батькам у крамниці, яка до осені 1912 року розміщувалася в будинку за номером 12 на Цельтнергасе. На початку 1913 року Кафка так писав у листі до Феліції: «...Оттла працює в нашій крамниці. Вранці о чверть на сьому, щойно крамниця відчиняється, вона вже на місці (батько з'являється лише о пів на восьму), і там вона аж до після обіду. Їй приносять обід. Додому повертається о 4 або о 5, а коли сезон — то залишається аж до кінця робочого дня».

11 вересня 1909 року, Дечин

Поштівка до Оттли Кафки

*[Поштівка: Дечин, Богемська Швейцарія,
краєвид на скелю «Пастирська стіна»]*

[штемпель: 22. IX. 09]

З найкращими вітаннями

Твій Франц

Приїду в четвер по обіді, о 3 годині, ймовірно на приміський вокзал.

1909 рік, осінь, Маферсдорф

Поштівка до Оттли Кафки

[Поштівка: Маферсдорф]

[Маферсдорф, осінь 1909 року]

Я тобі знову дещо привезу

Франц

Датування поштівки спирається на дату, яку вказав Макс Брод на поштівці, що тому надіслав його приятель з Маферсдорфа. Текст поштівки: «Любий Максе! Ось ще декілька днів позаду! Втім, не хочу про це писати, бо ж навіть тими днями я ледь зміг би примусити себе писати. Сьогодні о пів на шосту я поїхав до Яблонця, з Яблонця до Йоганесберга, звідти в Гренцендорф, ось зараз їду в Маферсдорф, потім у Райхенберг, далі в Рохліц, на вечір у Реперсдорф і знову назад». (лист 76 і далі). Кафка працював юристом у напівдержавному Товаристві страхування робітників від нещасних випадків королівства Богемії у Празі, їздив у відрядження з різними дорученнями. Зокрема він контролював техніку безпеки місцевих підприємств, розглядав справи підприємств, які ухилилися від сплати страхових внесків, і перевіряв, чи відповідають підприємства встановленим для них «класам небезпеки» (від класу залежав розмір страхової суми).

20 грудня 1909 року, Пльзень

Поштівка до Оттли Кафки

[Поштівка: Пльзень, Велика синагога]

[штемпель: Пльзень — 20. XII. 09]

Вельмишановна панно!

Тут я на Різдвяні канікули, єдина моя радість і втіха — спомини про ті години, які провів поруч з Вами. Чи отримали Ви мого миколайчика? Ваша лялька завжди біля мого серця.

Ваш вірний Арпад¹

¹ Великий князь Угорщини з 894 року, засновник династії Арпадів, угорський національний герой; упорядкував систему мадярського правосуддя (на цю обставину натякає Кафка вибором підпису).

16 жовтня 1910 року, Париж

Поштівка до Оттли Кафки

[Поштівка: Париж, Оглядове колесо La Grande Roue]

[штемпель: Париж — 16. 10. 10.]

Найкращі вітання.

Франц

**1911 рік, другий тиждень лютого,
Фрідлант у Богемії**

Поштівка до Оттли Кафки

[Поштівка: Фрідлант у Богемії. Замок.]

*[штемпель: Фрідлант — (2-й тиждень
лютого 1911 року)]*

Люба Оттло!

Я геть не подумав про твою хворобу. Будь обачною та добре вкутайся, перш ніж візьмеш до рук цю поштівку з її гірським повітрям!

Твій Франц

До речі, я дещо привезу тобі за те, що ти хворіла.

25 лютого 1911 року, Храстава

Поштівка до Оттли Кафки

[Поштівка: Кратцау¹, Площа Ринок]

[штемпель: (Храстава) — 25. II. 11]

Люба Оттло, гадаю, тобі цікаво дізнатися, що в готелі «Кінь» на іншому березі я їв тушковану телятину з картоплею та брусницями, а зверху додав ще омлету, та випив маленьку пляшку апфельвайну². А що я, як відомо, не можу добре пережовувати м'ясо, то я його почасти згодовував тамтешній кицьці, почасти просто висвинячив на підлогу. Потім до мене підсіла кельнерка, ми з нею розмовляли про «Хвилі моря та любові»³, на які ми вирішили незалежно одне від одного піти сьогодні ввечері. Сумна п'єса.

¹ Німецька назва чеського міста Храстава.

² Німецьке яблучне вино.

³ Драма австрійського поета та драматурга Франца Грільпацера.

02 травня 1911 року, Варнсдорф

Поштівка до Оттли Кафки

*[Поштівка: Варнсдорф, перший чеський ресторан
здорового харчування «Drugájije svratište»]*

[штемпель: Варнсдорф — (прибл. 2.) V. 11]

Люба Оттло, цього разу я неодмінно щось привезу для тебе — ти ж бо так плакала увечері перед моїм від'їздом.

Франц

29 серпня 1911 року, Флюелен

Поштівка до Оттли Кафки

*[Поштівка: Фірвальдштетське (Люцернське) озеро,
Аксенштрассе, краєвид на гору Брістен]*

[штемпель: Флюелен — 29. VIII. 11]

Замкнені горами у Флюелені. Сидимо згорблені,
носи майже в меді.

*Франц
Макс Брод*

30 серпня 1911 року, Лугано

Поштівка до Оттли та Валі Кафок

[Поштівка: озеро Лугано, панорама]

[Лугано, 30 серпня 1911]

То ви, замість писати самим, переклали цю роботу на матінку? Але ж так не гарно. — Учора ми були на Фірвальдштетському озері, сьогодні — на озері Лугано, тут ми трохи побудемо — адреса¹ та сама.

*Франц
Д²Брод*

¹ В Лугано Кафка і Брод мешкали в готелі «Бельведер».

² Можливо, помилково вказана літера D. Почерк належить Максиму Броду.

06 вересня 1911 року, Стреза

Поштівка до Оттли Кафки

[Поштівка: Стреза, озеро Маджоре]

[штемпель: Стреза — 6. 9. 11]

Оттло, неодмінно напиши мені про все докладно. З листа любої матінки дізнався, що є новини, а їхні подробиці мене вельми цікавлять. За це слатиму тобі гарні поштівки

*Франц К
Макс Брод*

13 вересня 1911 року, Париж

Поштівка до Оттли Кафки

[Поштівка: Версальські сади]

[штемпель: Париж — 13 вересня 11]

Люба Оттло, ти не повинна вибачитися переді мною, це я маю вибачитися перед тобою, і не за докори, які я написав тобі, бо ж вони були м'які, а за те, як я подумки тебе проклинав, що ти не стримала слова в такій серйозній справі. Та раз ти пояснюєш свою помилку, хоча, на жаль, і без подробиць, та й зрештою не гоже сердитися на дівчину, яка так виснажливо працює, то цілком можливо, що попри дорогі часи я тобі щось гарне привезу.

*Вітання
Франц*

От з Максом ти вчинила необачно, бо ж не сердилася на нього, а тому, боюся, поштівки він тобі не вишле, натомість він передає тобі сердечні вітання.

*Сердечно
Макс Брод*

03 липня 1911 року, Ваймар

Поштівка до Оттли Кафки

[Поштівка: Ваймар, Будинок Шарлоти фон Штайн]

[штемпель: Ваймар — 3. 7. 12]

Люба Оттло, звісно, я теж пишу тобі залюбки, ще й як. І ось висилаю тобі будинок пані фон Штайн, учора ввечері ми довго сиділи коло нього на крайчику фонтана.

Твій Франц

Щирі вітання

Макс Брод

Сердечні вітання фройляйн Вернер¹.

¹ Марі Вернер (Фройляйн, фройляйн Вернер), єврейка, розмовляла тільки чеською мовою, віддана батькові Франца Кафки служниця, економка, вихователька Кафкових сестер.